RAAMATUKOGU UUDISED

HARJU MAAKONNARAAMATUKOGU INFOLEHT

Nr. 74 (märts 2014)

Karl Martin Sinijärv konkursist „25 Eesti kauneimat raamatut“:

„Mul on tunne, et aasta-aastalt, et mitte öelda märksa kiiremini, kasvab paberraamatu väljanägemise tähtsus aina suuremaks. Mitte ainult väljanägemise, vaid ka materjalide ja teostuse kvaliteedi oma. Sest füüsiline objekt, mis sisaldab väga vähe informatsiooni ruumi- ja kaaluühiku kohta, võrreldes ükskõik missuguse nutiseadmega, peab suutma oma eelised ja edemused maksimaalselt välja mängida ning nähtavaks teha, kui tahab, et teda jätkuvalt ostetaks.

...sest sisu kättesaamiseks pole ju pappi ega paberit kulutada vaja – sada sarja võivad telefonis tallel olla ja igal eluhetkel lugemiseks valmis. Sestap on ääretult tähtis, et kvaliteetsele ja läbimõeldud raamatukujundusele üha rohkem tähelepanu pööratak.

Seepärast kummardus kirjastuste liidu suunas, kes raamatute olemuse väljanägemuslikule küljele iga-aastase auhindamise kaudu tähelepanu juhib.

Õpetajate Leht, 14. veebruar

HARJU MAAKONNARAAMATUKOGU – 95

Kas te teate, et

pühapäeval, 2. veebruaril saab Keila Linnaraamatukogu juba 95. aastaseks .

Kas te teate, et

raamatukogu ametlik nimetus on hoopis Harju Maakonnaraamatukogu.

Ja tegelikult raamatut laenutades võib tiitellehe pöördelt leida templeid,

millel on kirjas näiteks:

Keila Rahvahariduse Seltsi Avalik Raamatukogu (1919-1938, ümmargune pitsat).

Või hoopis Keila Linna raamatukogu (1939-1950).

Selgituseks niipalju, et

Keilas 1918.a.loodud haridusseltsi raamatukogu avas oma uksed lugejatele

2. veebruaril 1919.aastal.

1.mail 1938 sai Keila linnaõigused ja selts andis raamatukogu 22.jaanuaril 1939 üle Keila linnale.

1951 – 1962 said raamatud sisse templi Keila Rajooni Raamatukogu.

1962. aastal ühendati Keila ja Harju rajoonid ja uueks templiks raamatutes sai

Keila Linnaraamatukogu.

1.veebruaril 1972 nimetati Keila Linnaraamatukogu ümber Harju Rajooniraamatukoguks.

15. jaanuaril 1975 viidi läbi Harju rajooni raamatukogude tsentraliseerimine. Harju Rajooniraamatukogu nimetati Harju Rajooni Keskraamatukoguks ja 1990.a.Harju Maakonna Keskraamatukoguks.

Oleme kõik need vahepeal kasutusel olnud templid andnud hoiule Harju Muuseumile.

1995.aastal, kui tähistasime kirjandusõhtuga raamatukogu 75+1 sünnipäeva, oli ametlik nimetus juba Harju Maakonnaraamatukogu.

Oleme viimasel viiel aastal teinud sünnipäeva puhul neid erinevate templitega raamatute näitusi, vastavalt raamatukogu nimetusele. Aitab küll !

Sellel aastal paneme sünnipäevanädalal lugemislaudadele välja valikuliselt meie auväärsemaid köidetud ajalehti ja ajakirju.

Hoidlas on alles Keila rajooni ajalehed

Bolsevistlik Sõna 1950-1952 ja

Kollektiivne Töö 1953 – 3. aprill 1962.

Ajalehe ilmumine lõppes seoses Keila rajooni liitmisega Harju rajooniga.

Harju Elu on meil säilitatud 1954 -1992, 2008 – tänaseni,

Harjumaa 1993 – 2008

Ja kõik Keila linna ajalehed:

Keila leht 1991 – 1995

Lääne-Harju Ekspress 1995 – 2006

Harju Ekspress 2006 - 2009

Keila linna infoleht 2001 – 2007, ilmus 1 kord kuus

Praegune Keila Leht 2007, sügis - tänaseni

Peale selle oleme säilitanud 1987.aastal ilmuma hakanud maarahva nädalalehte Maaleht. Esimesed aastakäigud on köidetud. Teisi ilmuvaid ajalehti ruumipuudusel nii kaua ei ole võimalik hoida, väljaarvatud kultuurilehed.

Ajakirjadest on meie väärtuslikumad näiteks kodumajanduse ja kodukultuuri ajakiri Taluperenaine, mida andis aastatel 1927 – 1940 Tartus välja Akadeemiline Põllumajanduslik Selts. Meie oleme aastakäigud 1930 – 1939 jõukamatel aastatel muretsenud antikvariaadist.

Eelmise aasta suvel annetati meie raamatukogule ajakiri Kodu: perekondlik kirjanduse, teaduse ja kunsti ajakiri, aastatest 1923 – 1940, köidetult. Suur aitäh!

Hoidlas on meil tallel ka varasem Eesti Naine: naiste ja kodude ajakiri, mida andis Tartus välja Naiste Karskusliit 1924 – 1940. Meil on köidetud aastakäigud 1927 - 1937.

1990.ndatel aastatel annetati meile väga palju välis-eesti raamatuid ja ajakirju.

Torontost saabus 18.aastakäiku ingliskeelset ajakirja National Geographic. Tellisime ise ka jätkuvalt seda edasi, kuni hakkas ilmuma eestikeelne variant, mis on odavam.

Väga huvitav ajakiri on Torontos Eesti Naisseltsi Triinu Komitee poolt aastatel 1952 – 1995 ilmunud eestikeelne ajakiri Triinu. Ilmus 1 kord kvartalis. Meil on 1956. aastast alates numbrid 14 – 170, üksikute lünkadena. Jne.

Seoses kultuuripärandi digitaliseerimisega on paljud perioodikaväljaanded kättesaadavad Rahvusraamatukogu digitaalarhiivis Digar. Meie kogudes leiduvad vanemad ajakirjad pakuvad huvi inimesele, kes armastab süvenemist möödunud aegadesse.

Leili Eesmäe, vanemraamatukoguhoidja Harju Maakonnaraamatukogu

Harju Maakonnaraamatukogu tähistas oma sünnipäeva perepäevaga. Külla oli kutsutud klounid Tuut ja Piip. Palju oli väikseid külastajaid oma vanemate ja vanavanematega. Oli lusti, kaasaelamist ja –löömist. Pidu lõppes ühise kringlisöömisega.

Samal päeval avati Galeriis ka uus näitus: “Olustvere villakirjad”.

Näitusega kaasasolev tekst jutustab: „Näitusele on välja pandud valik Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli rahvusliku tekstiili eriala õpilaste õppetöid. Oleme seadnud eesmärgiks säilitada, taaselustada ja tutvustada eesti tekstiilipärandit ning sellega seotud teadmisi ja oskusi. Meie huvi ja soov on siduda see loovalt tänapäevaga.

Kohal olid ka kolm tekstiilieriala lõpetanut, näitust tutvustas Keilas elav Piret Tiismaa.

MAARDU LINNA RAAMATUKOGU JÕULULOOMETUBA

Talvevaheajal toimusid Maardu Linna raamatukogus erinevad huvitavad üritused. Töötas laste loometuba, kus lapsed võisid teha erinevaid jõuluehteid ja kaarte, kaunistasid piparkooke, joonistasid ja mängisid.

Samuti viidi läbi Jõululugemised, kus lapsed lugesid jõulujutte, tutvusid erinevate maade rahvakommetega.

Koolivaheaja lõpus toimus joonistuste näitus-konkurss „Talve muinasjutt“. Konkursil osalesid 36 tööd. Täname kõiki osalejaid.

Konkursi „Talve muinasjutt“ osalejad

AJALOOÕHTU „LUGUSID KOSE KIHELKONNAST“

Et mitte unustada möödunut ja säilitada seda järeltulijatele, korraldas Kose raamatukogu ajalooõhtu, kus räägiti sellest, mis varem oli, sellest mida oleme kuulnud oma vanematelt ja vanavanematelt.
Kõigile oli vaadata näitus „Kose vanadel fotodel“
Raamatukogu külaliseks oli Ly Renter, ajaloolane, Muinsuskaitseameti Harjumaa vaneminspektor, Kose Gümnaasiumi õpetaja. Ly on uurinud meie kandi ajalugu juba pikka aega, tal on huvitavaid materjale, mis on üles tähendatud vanade inimeste juttude põhjal. Ta ise ütleb, et palju huvitavat kuulis ta oma vanaema käest.
2013 aastal toimus sarnane kodulooõhtu Kose-Uuemõisas, kus osavõtjate hulgas oli neid prouasid, kelle vanavanemad Kose-Uuemõisa mõisas olid töötanud. Sellelgi kohtumisel ei tahtnud jutud lõppeda nagu ka seekord.
Osavõtjate seas oli hulgaliselt neid, kes mäletasid inimesi, kes Kose kandis tegutsesid juba esimese Eesti Vabariigi ajal.
Saime teada, et Kose Muusikakoor alustas aastal 1881 D. O. Wirkhausi juhtimise all. Esimesed pillid osteti Saksamaalt. Esimene muusikakoori juhataja oli uuemõisast pärit kooliõpetaja S.Oja.

Kuulsime sellest, kuidas lihtsast maapoisist sai tunnustatud pillimeister ja hilisem pasunakoori dirigent.
Raamatukogu jaoks oli heaks leiuks kauaaegse Kose kiriku pastor Rässa ülestähendused, koopiat nendest saab raamatukogus lugeda.
Palju äraarvamisi ja mõistatamist põhjustasid vanad fotod Kose kaunitest kohtadest.
Meie ajalooõhtu kestis hiliste tundideni, küsimusi esinejale oli palju. Loodame mõne aja pärast uuesti kohtuda, siis juba mõnes teises meie suurvalla raamatukogus.

Sirje Bärg Kose raamatukogu

TASUTA RAAMATUTE LAAT

17.-22. veebruarini toimus Kose Raamatukogus seitsmes tasuta raamatute laat, mis tõi rõõmu nii neile, kes kodust raamatukogu täiendasid, kui ka neile, kes ruumi juurde said. Laadal vahetas omanikku üle tuhande raamatu, järele jäi umbes veerand. Üllatas see, et raamatuid toodi üle ootuste palju, ka 2000.aastatel ilmnut ning suur külastatavus.

Populaarsed olid lasteraamatud, mida võtsid agaralt nii lapsed kui ka nende vanemad, kiirelt leidsid uue omaniku ka luule-, ajaloo-, spordiraamatud ning kirjandusklassika, puudust tunti käsitööalasest kirjandusest. Nooremad inimesed huvitusid ka Maailm ja mõnda, Suuri sõnameistreid jt sarjadest, mis vanematel juba kodus riiulil.

Nii mõnigi käis kaks korda, sest ei jõudnud korraga kõiki väljavalitud raamatuid ära viia .

Huvitav on ka see, et tasuta raamatu laadast on kujunemas omamoodi uus raamatute laenutamise vorm, mõned teosed tulevad eelmistelt laatadelt võetust tagasi – see on nagu raamatulaenutus, mille „tagastamistähtaja“ määrab lugeja.

Järgmine laat toimub raamatukogupäevade ajal oktoobris.

Ingrid Kuusk Kose raamatukogu

KEHRA RAAMATUKOGU LUGU

Juba 1921. aastal oli Harjumaa rahvaraamatukogude võrgus ette nähtud asutada Kehra raamatukogu asukohaga Kehra algkoolis. Anija vallakoolivalitsus sai 1922. aastal 2 sellesisulist meeldetuletust, eraldati isegi toetust Kehra raamatukogule, kuid rohkem polnud sellest midagi kuulda. Nii võttis Anija vallanõukogu ettepanekul Anija lugemisring (mille algusest täitub sel aastal 100 aastat) 18. jaanuaril 1925 avaliku raamatukogu korraldamise vallas enda hoolde.

Uuesti tõusis küsimus päevakorda 1930-tel aastatel. Otsus asutada Kehrasse iseseisev avalik raamatukogu võeti vastu 20. juunil 1930 Anija vallavolikogu istungil. Raamatukogu pidi asuma Kehra koolimajas ja selle juhatajaks määrati Kehra algkooli juhataja aastatel 1922-1935 Maria Ehrenbusch.

Tegelik raamatute laenutamine algas tunduvalt hiljem, arvatavasti 1932. Vähemalt on kõigis EV aegsetes säilinud aruannetes märgitud raamatukogu asutamise aastaks 1932 ning Anija valla avalike raamatukogude võrku võtmise ajaks 18. veebruar 1932. Nii peamegi 18. veebruari raamatukogu sünnipäevaks.

1936. aastal oli Kehra raamatukogus 433 raamatut, samal ajal oli Anija raamatukogus 1250 raamatut.

Elanike arv Kehras kasvas kiiresti seoses sulfaattselluloositehase rajamisega, kuid raamatukogu areng ei jõudnud sellele järele. 1937. aasta lõpul oli lugejaid kirjas 208, raamatuid aga 512. 1930-te aastate lõpust on ka teada loetavamate raamatute edetabel. Nii oli 1939/40 aruandeaastal loetavamad raamatud ilukirjandusest M.Metsanurk “Kutsutud ja seatud”, R. Tagore “Gitandžali” ja A.H.Tammsaare “Ma armastasin sakslast”, populaarteaduslikust kirjandusest aga F.Nietzsche “Nõnda kõneles Zarathustra”.

1941. aastal hävis Kehra raamatukogu venelaste taganemise käigus tulekahjus. Raamatukogu sama aasta aruandes on öeldud: “*Sõjategevuses süüdati põlema Anija vallamaja, kus asus raamatukogu, mis hävis täielikult, kuna sel ajal ka lugemiseks raamatuid välja antud ei olnud peale mõne üksiku eksemplari.“*

Aastatel 1941-1944 asus raamatukogu Kehra algkooli majas ja raamatukoguga tegelesid mitmed kooliõpetajad.

Järgnevatel aastatel koliti raamatukogu mitu korda, ka juhatajad vahetusid tihti.

Raamatuid lisandus nõukogude ajal kiiresti, nende hulgas oli palju propagandistlikku kirjandust, kuid algul oli ka ilukirjanduse eksemplaride arv suur – kuni 7, ajapikku kahanes see 3 eksemplarile.

Ürituste korraldamist nõuti, kuid võimalused millegi läbiviimiseks raamatukogu ruumides olid väga piiratud, üritusi tehti teiste asutuste ruumides. Näiteks 1955. aastal kohustas täitevkomitee raamatukogu juhatajat läbi viima kohtumisõhtut. selle peale pöörduski juhataja Kirjanike Liidu poole palvega: "*Saata Kehrasse mõni kirjanik rahvaga kohtuma".* Nii külastasid Kehrat 4 tuntud kirjanikku: Aadu Hint, Rudolf Sirge, Ralf Parve ja Erni Krusten. 1959. aasta oktoobris otsustas Kehra alevi täitevkomitee paluda tehasel uue klubihoone valmides anda senised punanurga ruumid üle raamatukogule. See võttis aega, kuid lõpuks 1961. aasta kevadel kolis raamatukogu oma kauaaegsesse asukohta Anija mnt. 8. Algul oli ikkagi riiuleid vähe, nii et avariiulid tulid lõplikult alles 1970-tel.

1961 asus raamatukogu juhatajana tööle Kehra raamatukogu kõige pikaajalisem töötaja Endla Karu.

1977. aastal asus tööle praegune vanemraamatukoguhoidja Aita Tammeorg, aastal 1991 võeti tööle Kaire Kroon.

Raamatute arv kasvas ja raamatukogu oli pikka aega ruumipuuduses. 1975. aastal oli raamatukogus 27000 eksemplari, 1990-te algul kuni 35000. Vanu ajakirju-ajalehti hoiti kuuris. Ruumipuuduses raamatukogule leiti uued ruumid tehase lasteaia (praeguse "Lastetare") tühjaksjäänud osas Laste t 6. Linnavalitsus saatis kolimise ja kogu korrastamise juurde abiks töötuid, keda parajasti oli palju. Palju aitasid ka vabatahtlikud lugejate hulgast. Uued ruumid olid eelmistest tunduvalt suuremad – 352 m^2 ja lõpuks ometi keskküttega. Ka asukoht oli enamusele lugejatele mugavam, seda näitas järgnenud lugejate arvu järsk suurenemine. 1990-te teisest poolest alates on raamatukogus olnud igal aastal üle 1000 kasutaja. 2011. aastaks oli raamatukogus üle 45000 raamatu.

1990-ndate suurest rõõmust uute ruumide üle oli uue sajandi esimese kümne keskpaigaks saanud taas mure. Raamatukogu ruumid olid aja jooksul amortiseerunud, põrandad lausa katki, lookas riiulid ähvardasid laenutajatele kaela kukkuda ja taas kummitas ruumipuudus. Iga vähegi käredama talveilmaga külmus vesi.

Vallavalitsus asus optimistlikult tegutsema ja lubas 2010. aastal raamatukogu kolida uutesse ruumidesse endise kooli internaadi esimesel korrusel, kus maja 2. ja 3. korrus ning ka osa esimest oli juba vallamaja kasutuses. Raamatukogu hoidlaosa pidi tulema hoone keldrikorrusele. Juhataja Aita Tammeorg valis värve ja mööblit, kuid mida ei tulnud, oli remont ja kolimine.

Ilus plaan veniski. 2013.aastal saadi remondiks rahastus EAS-ilt. Mitu aastat kestnud kolimisjuttu ei võtnud keegi eriti tõsiselt.Vahepeal, 2012. aastal moodustas Anija Vallavalistus valla kolme raamatukogu baasil Anija Valla Keskraamatukogu. Anija ja Alavere külaraamatukogud ning Kehra Linnaraamatukogu liideti juriidiliselt kokku. Keskraamatukoguks jäi sisuliselt Kehra raamatukogu.

Kehra raamatukogu 2013. aasta kevadsuvel alanud remont pidi valmis saama novembri lõpuks. Seekord oligi tõsi taga ja raamatukogus algas kibekiire fondide korrastamine, sest ruumipuuduse leevendamisest ei olnud juttugi. Uued ruumid olid plaani järgi alla 300 ruutmeetri ja hoidlat ei

saanud rahapuudusel üldse ehitada. Kõik katkised raamatud, suur osa vana ajakirjandust, arvukad nõukogudeaegsed topelteksemplarid kanti maha. Makulatuuriautole jätkus sõite. Säilitada otsustati vaid vajalik ja väärtuslik.

Vallavolikogu eelarve täiendus lubas hakata ka uut mööblit hankima ja tellima. Otsustasime, et uued ruumid tulevad heledad, rõõmsad ja soojad.

Sügisel plahvatas vallavalitsuse poolt pomm: remont saab valmis oktoobri lõpuks ja novembri alguseks olgu kolitud. Õnneks oli sügisesse planeeritud Alavere raamatukogu viimine Alavere põhikooli ruumidesse juba tehtud.

Nüüd tuli kiiresti otsida kastid ja asuda pakkima. Aga 43000 raamatut!

Kolimisfirmaks osutus vähempakkumisel valituks OK Movers. Tagantjärele oli see tõeline vedamine. Kolimiskastid saabusid oktoobri viimasel nädalal. Appi tuli paar vabatahtlikku lugejat, raamatukoguhoidjad tegid 12 tunniseid tööpäevi ja 4. novembri hommikul saabusid kaks suurt kolimisautot ja kümmekond kolijat. Õhtul kella üheksaks oli kogu raamatukogu varandus uues kohas.

Järgmised päevad meenutasid jõusaali filiaali, kus käis pidev käelihaste treening. Kuigi püüdsime kolimisel silma peal hoida ja kaste õiges järjestuses autole laadida, ei olnud see ikkagi õnnestunud.

Valla sotsiaalosakonnal oli parasjagu käimas töötute väljaõppeprogramm ja vaatamata esialgsetele eelarvamustele osutus see grupp väga tubliks. Tagantjärele tarkusena võiks öelda, kastide märgistus oleks võinud olla veel täpsem ja värvilisem, aga tänu raamatukoguhoidjate juhendamisele leidsid raamatud enam-vähem õiged kohad. Viimast lihvi tuli veel anda ja aitajaks tuli raamatukogu pikaaegne töötaja Endla Karu ja teisigi vabatahtlikke.

11. novembril avas raamatukogu uksed. Apse oli veel küll, aga esimesed külastajad saabusid.

Oleme ruumidega rahul, sest ruumid on korras ja rõõmsates värvides, kuigi arenemisel hakkab ruumipuudus taas tööd segama. Hoidla jäi esialgu vanadesse ruumidesse.

Pilte meie kolimisest võib näha
https://picasaweb.google.com/104663825880790860614/KehraRaamatukoguKolimine#

Kaire Kroon

Tiina Nõlvak Kehra raamatukogu

JÜRI KIRJANDUSKLUBI ALUSTAS TEGEVUST

Detsembrikuus Jüri Raamatukogus peetud Rain Vellerindi luulekogu „Sõna mäng“ esitlusel küpses plaan alustada kirjandusklubi tegevust. Käesoleva aasta 10. veebruaril toimuski esimene kohtumine.

Esialgu luges ja seletas lahti oma luulet Jüri Gümnaasiumi vilistlane Veiko Heiberg. Luulekava Kaev kätkes endas tarkuse ja rahu otsinguid ning armastuse tundmist.

Arhivaari ametit pidav noormees on kasutanud koolijütsist alates luulet kui eneseväljendamise võimalust. Juurdlemist on pakkunud nii ajalugu, elu mõtte otsingud kui armastus:

See leek mis püsib sajandeid

Ei valgustamast väsi

Ka siis kui me ei leia teid

Kus rajud meid ei räsi

Kui öise tormi võimu käes

Me lendleme kui suled

Ta ikka põleb täies väes

On sõnum üks vaid - tule!

(Veiko Heiberg)

Seejärel pajatas Jüris elav kirjanik Tõnu Kallas tsensuurikurioosumitest Nõukogude Eestis. Eks kõik nõukogude aja inimesed mäletavad, kuidas tollal tuli varvastel tippida, et mitte kommunistlikule režiimile jalgu jääda. Hävitati kümneid tuhandeid raamatuid, keelati artikleid, laule ja igasugust loomingut, mida peeti Nõukogude võimu kahjustavaks. Ehk seetõttu ongi nõukaaja kirjanikud vilunud allegoorilist teksti kirjutama, et aeg ja olud seda soosisid. Ettekande ajal oli võimalus tutvuda vanade ajakirjadega, et aimu saada, millised muudatused leidsid aset

ajakirjandusmaastikul pärast 1940. aastat. Samuti tutvustas Tõnu Kallas erinevate raamatute elulugu ja saatust seoses võõrvägede keeldude ja hävitustööga.

Esimesele kirjandusõhtule tuli kohale mitmeid kirjandushuvilisi inimesi, kes tee- või kohvitassi taga võisid kaasa mõelda või arutleda nii luuleridade vahele peidetud mõtteterade kui mineviku rohkearvuliste tsensuurinäidete üle. Osavõtjatele meeldisid nii esinejad kui nende ettekanded.

Järgmine kirjandusklubi üritus toimub aprillikuus. Raamatukogu juhataja Ülle Siska sõnul on oluline, et igal kirjandusõhtul hakkaks esinema looja, kes on Rae vallaga seotud.

Jüri raamatukogu

LUGEMISKOHVIKUD PEETRI RAAMATUKOGUS

Alates 2012. aasta sügisest on Peetri raamatukogus kord kuus laupäeviti toimunud lugemiskohvikud. Joome teed või kohvi, sööme küpsiseid ja arutame kirjanduse ning maailma asjade üle. Kuu aega enne järgmist üritust on raamatukogus üleval ka näitus järgmise lugemiskohviku teemaga seotud kirjandusest.

Oleme vestlusteemasid valinud laiemalt, raamatute sisu, žanri või ühe kirjaniku loomingu järgi. Vaatluse all on olnud:
*elulooraamatud ja miks need nii populaarsed on;
*ajaloolised kriminaalromaanid (A.Christie, G.Simenon, A.C. Doyle, I.Hargla);
*Tõnu Õnnepalu looming ja tema populaarne raamat „Mandala“;
*armastusromaanid ja naistekad (traagilised, müstilised või lõbusad lood);
*Eesti krimikirjandus (Kaarel ja Klaara Kivi, Mihkel Ulman, Tiit Sepa, Andres Anvelt, Noora Loorber)
*kodu võõral maal (tõsielulood inimestest, kes on otsustanud teise riiki elama minna).

„Kodu võõral maal“ teemakülalisteks oli rännumehest kirjanik Jaak Kõdar, kes luges ette enda reisidest inspireeritud luuletusi ja Peetri raamatukogu lugeja Urve Markus. Noor pensionär proua Markus rääkis enda muljetest soojale maale talvekodu otsimisel, ta oli äsja saabunud Maltalt.

Lugemiskohvikud toimuvad laupäeviti kell 12-14. Raamatukogu on sel ajal avatud ja seltskonnaga on oodatud liituma kõik lugejad, kes sel ajal raamatukokku satuvad. 2013. aasta sügisest Peetri raamatukogu laienes, lasteosakond sai eraldi ruumid ja täiskasvanute osakonda avanes võimalus

luua mõnus puhkenurk, mis sobib hästi nädalalõpu raamatusõprade kohvikuks. Avatud ja vaba kohviku vormi valisime teadlikult. Kohustusi on meil kõigil tänapäeval nii palju, nii et vähemalt meelelahutused võiksid olla muretud vabakäigu üritused.

Peetri alevikus elavad peamiselt noored pered, kelle päevakavad on sätitud laste järgi. Ka kohviku külalistel on tihti kaasas lapsed või lapselapsed. Ühest väikesest tüdrukust, kes koos vanaemaga käib, on lausa püsikülaline saanud. Vanaema sõnul tunneb ta lausa ise huvi, millal saab jälle raamatukokku minna. Sel ajal, kui täiskasvanud kirjandusest räägivad, vaatavad lapsed lasteraamatuid või joonistavad. Paberid, pliiatsid ja internetist väljatrükitud värvimise pildid ootavad neid.

Kohvikukülaliste lugemishuvi etteennustamine on olnud päris keeruline. Noore raamatukoguna me alles õpime lugejaid tundma. Oleme märganud, et päris palju mõjutab kohalkäimist ka ilm. Tuisuse ilma või paduvihmaga satub raamatukokku ka tavalugejaid harva. Rahvarohkem oli külalistega lugemiskohvik . Eks aja jooksul selgub, mis inimestele kõige rohkem meeldib ja siis saame ürituse formaati muuta.

Lugemiskohvikusse on oodatud ka need raamatusõbrad, kes teemaga seotud raamatuid pole veel lugeda jõudnud , teiste muljeid on samuti huvitav kuulata. Nii on võimalik teada saada mõnest uuest huvitavast raamatust või autorist.

2014. aasta kevadel ootavad arutlemist teemad „Meie elulood – teatriinimesed“ (märts) ja „Naeruteraapia. Humoorikirjandus “ (aprill).

Kristel Schwede Peetri raamatukoguhoidja

Aastaaruanne 2013
Väljavõte aastaaruandest

Maakonna/linna nimi	Elanike arv (01.01.13)	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Kokku

Harju maakond	153307	39	22	61

Üldkasutatavate raamatukogude arv.

Harju maakonna elanike arv kasvas ajavahemikul 1.01.12 – 1.01.13 7-s Tallinna ümbruse omavalitsuses, elanike arv langes 11-s omavalitsuses, elanike arv ei muutunud 5 – s omavalitsuses. Kokku kasvas maakonna elanike arv 0,3 %.

Elanike arvu kasv on aeglustunud ning 2013.a. lõpul oli maakonna elanike arv langenud 743 elaniku võrra.

Põhilised tegevussuunad

2013.a. põhiteemad olid :

- Kultuuripärandi aasta
- Põlvkondade sidusus ja kogukondlik koostöö
- Kultuurilise mitmekesisuse edendamine,
- IT alane arendustegevus, üleminek raamatukogutarkvara Urram uuele versioonile U3
- E-raamatu tutvustamine

Eelarve

Põhieelarve	**Seisuga 31.12.12. €**	**Seisuga 31.12.13 €**	**Muutus %**
Eelarve kokku	2458,22	2617,47	+ 6,5
sh keskraamatukogus	349,21	366,51	+4,9
Personalikulu	1280,00	1366,47	+6,7
sh keskraamatukogus	157,96	166,95	+5,7
Komplekteerimiskulu	476,16	481,00	+1,0
sh OV-lt	285,18	289,21	+1,4
sh riigilt	190,98	191,79	+0,4
sh keskraamatukogu	25,45	24,53	- 3,8
sh OV-lt	12,93	11,73	-10,2
sh riigilt	12,52	12,80	-2,2

Infotehnoloogiakulud	56,22	56,41	-0,4
sh keskraamatukogu	3,83	2,03	-190

Jooksevkulude eelarve kogumaht aruandeperioodil oluliselt ei muutunud

Struktuur

Rahvaraamatukogude arv vähenes 41-lt 39-le. Harukogude arv suurenes 19-lt 22-ni.

Raamatukogude võrk Kose vallas korraldati ümber : Kose raamatukogu jätkab valla keskraamatukoguna koos 3 haruraamatukoguga : Ravila, Kose-Uuemõisa, Oru.

Asutati Viimsi raamatukogu haruraamatukogu Randveres.

2013.a suleti Nissi valla Lehetu raamatukogu

Ülevaade täienduskoolitusest 2013.a.

Koolituse teema	**Korraldaja**	**Osavõtjate arv**
Teenuste turundus ja suhtekorraldus raamatukogus	ERÜ	2
Sõnakunst ja e-vabadus	Rahvusraamatukogu	1
Rahvaraamatukogude tulevik	Kultuuriministeerium	1
Algupärase lastekirjanduse päev	Tartu Linnaraamatukogu	2
Muusikateraapia näidistreening	Muusikateraapia Keskus	1
Muusika ja raamatukogu	TÜ Raamatukogu	1
Kommunikatsioon, turundus ja mainekujundus raamatukogus	Harju MKRK, Rahvusraamatukogu koolituskeskus	23

Lasteraamatukoguhoidjate õppepäev	Eesti Lastekirjanduse Keskus	5
Rahvaraamatukogude suveakadeemia	Tartu Ülikool Avatud Ülikool	1
Enesekehtestamine kui konflikti vältimise allikas	Koolituskeskus VILKO	3
Kuidas tööl edu saavutada?	EXIT Training	1
Draamaõpetus läbi lugemispesa	MTÜ Eesti Lugemisühing	1
Väärtustades oma rahva kultuuripärandi lugu	Rahvakultuuri Keskus	1
Klienditeenindajate arendusseminar	Tallinna Konverentsid	1
Meeskonna kaugjuhtimine - väljakutse juhile	Äripäev	1
Arenguvestluse läbiviimine	Eesti Personalijuhtimise Ühing	1
Vanaraamatu säilitamise töökoda	TLÜAR Säilitus- ja digiteerimiskeskus	1
Külma sõja ajastu: ajalugu ja kultuur	Avatud Meele Instituut	1
Veebileht World Press abil	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool	1
X Raamatukoguhoidjate kongress	ERÜ	6
Muinasjutukonverents Haapsalus	Läänemaa Keskraamatukogu	7
Lasteraamatukogude suveakadeemia	TÜ Viljandi KA	1
World Pressis kodulehe valmistamine	Keha Meele Kool OÜ	3

Asjaajamine ja arhiivitöö	Atlanta arendus	1
Tööõigus 2013 - 2014	Atlanta Arendus	1
Infokirjaoskuse olemus ja õpetamine õpilastele	Rahvusraamatukogu koolituskeskus	2
Laste lugemishuvi hoidmine kodus	Eesti Lugemisühing	2
Klienditeeninduse ABC	Atlanto Arendus OÜ	1
Wikipedia koolitus	MTÜ Wikimedia	10
A. Sibula päev "Raamatukogu kui noortekeskus"	Tallinna Linna Keskraamatukogu	3
Digar. Statistikanäitajad. Andmekaitse lugejateeninduses.	Harju MKRK, Rahvusraamatukogu koolituskeskus	24
Maaraamatukoguhoidja päev Keilas	ERÜ, Harju MKRK	41
ERÜ maaraamatukoguhoidjate suveseminar Kullamaal	ERÜ, Läänemaa KRK	4
Teavikute parandamine	Rahvusraamatukogu	11
Raamatukoguhoidja kutsekoolitus	Rahvusraamatukogu	1
Külaprojektide algatamine, vormistamine ja juhtimine	Rapla Kunstiseltsi Õpikoda	1
Kodukoha lugu faktides ja fotodel	MTÜ Harju Loogiline	1
Lasteraamatukoguhoidjate päev Keilas	ERÜ, Harju MKRK	10
Statistikaseltsi 25. kongress	ESA	1
MARC-21 koolitus rahvaraamatukogudele	Rahvusraamatukogu	1

Raamatukogutöötajad osalesid erialastel konverentsidel, teabepäevadel , näit. Emakeelepäeval Rahvusraamatukogus teemal „ Eesti sõnade eluloost „ ; Põhja-ja Baltimaade kirjandusfoorumil

teemal “ Rahvuskirjandus 21. sajandil „ jt . üldarendatavatel üritustel . Raamatukogutöötajad täiendavad end EÕS Semud kursustel.

Raamatukogutöötajad osalesid kohustuslikel esmaabi, tööohutuse, tuleohutuse koolitustel.

Maakonnaraamatukogu osa koolituse korraldamisel.

Maakonnaraamatukogu korraldas 3 koolitusüritust.

Teemad :

Raamatukogu turundus- ja suhtekorraldus . Õppepäev .

Digitaalarhiiv Digar

Andmekaitse

Andmeesitaja roll statistikanäitajate kogumisel

Õppeekskursioon Paidesse Wittensteini Ajakeskusesse ja Türi Ringhäälingumuuseumi külastamine

Maakonnaraamatukogu korraldas koos ERÜ-ga Keilas X lasteraamatukoguhoidja päeva ja XIII maaraamatukoguhoidja päeva.

Teemad :

Lasteraamatukoguhoidja päev *: ettekanded :*

Laps kogukonnas : Heli Nurger õpetaja, külaliikumise ja koduloo aktivist, raamatute koostaja

Ülevaade raamatukogude lasteteenindusest vabariigis : Triin Soone , Anneli Kengsepp

Maaraamatukoguhoidja päev:

Elu võimalikkus maapiirkonnas

Maaelu arengud

Kogukonna osatähtsus

Esinejad olid ettevõtja ja maaelu arendaja Juhan Särgava, Maalehe ajakirjanik Sulev Oll, MTÜ Metsanurme ja liikumise Kodukant eestvedaja Anneli Kana.

Maakonnaraamatukogu planeeris koolitusteemad oluliste erialaste teemade käsitlemiseks.

Erialahariduse omandamine

Rahvusraamatukogu kutseõppe koolitusel õpib1 töötaja (Jõelähtme valla keskrk), kutseõppe lõpetas 1 töötaja (Viimsi rk).

TTÜ bakalaureuseõppes õpib 2 töötajat (Jüri rk, Harju Maakonnark.)

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia bakalaureuseõppe lõpetas 1 töötaja (Turba rk.)

Töötajate tunnustamine

ERÜ auhinna Aasta parim lasteraamatukoguhoidja nominendiks esitati Harju Maakonnaraamatukogu lasteteeninduse peaspetsialist Reet Vahersalu ja auhinna . Aasta maaraamatukoguhoidja nominendiks Jüri raamatukogu direktor Ülle Siska.

Eesti Kultuurkapitali Harjumaa Ekspertgrupi tänupreemiad said 3 töötajat (2 Harju Maakonnaraamatukogust, 1 Jüri raamatukogust)

Kohalikud omavalitsused on tunnustanud raamatukogusid kohtadel oma tänukirjadega (Laitse, Loo, Alavere, Loksa linn, Saue linn, Ardu, Habaja, Kostivere)

Jüri raamatukogule omistati täiskasvanud õppija nädala raames Harjumaa koolitussõbralikuma organisatsiooni tiitel.

Raamatukogu haldusjuhtimine

2013.a. said uued ruumid Kose raamatukogu, Kostivere haruraamatukogu , Kehra Linnaraamatukogu, Alavere haruraamatukogu, Randvere haruraamatukogu, laienes Peetri haruraamatukogu.

Kogud

Raamatukogude kogud kasvasid aasta lõpuks 2,2%. Ilu-ja lastekirjanduse juurdetulek ostudena jäi 2012..a tasemele, laenutuste osas vähenes 3,9%

annetuste osakaal kogude juurdekasvust oli 11,7%

Annetustena saadi juurde 5431 eksemplari, mis oli 2012.a. tasemel.

Harju Maakonnaraamatukogu sai pärijatelt annetusena 2013.a. oktoobris esseisti ja tõlkija Enn Soosaare raamatukogu ca 8,5 tuhat eksemplari, millest aasta lõpuks jõuti andmebaasi kanda väike osa. Töö lõpetatakse 2014.a.

Raamatute komplekteerimisel oli eelistatud eesti autorite looming . E-raamatut ei ostetud . Raamatute eksemplaride arv ostudena vähenes 1,7%, . Riigieelarve teavikute soetamise toetuse lepinguline kohustus täideti 105 % . (Urrami täiendavatel andmetel 127%.)

Kultuuriperioodika tellimissumma Harjumaa rahvaraamatukogudes oli 2013.a. 7833 €, (2012.a. 7640 €) Ajakirjanduse osa komplekteerimiskuludes ostudena suurenes 17%. Raamatukogud täheldasid kasutajate huvi tõusu ajakirjanduse vastu.

Auviste juurdetulek ostudena vähenes 67% .

Raamatukogu kasutamine

Raamatu-kogu	Lug-d 2012	Lug-d 2013	Muutus(+-)	Külas-tused 2012	Külas-tused 2013	Muutus (+-)	Virtuaalkülas-d 2012	Virtuaal-külas-d 2013	Muutus(+-)
Linna/maakonna rmtk	41243	42182	+939	683356	694326	+10970	131253	199359	+68106
Sh keskk	3572	3656	+84	50378	59055	+8677	0	2756	+2756

Maakonnaraamatukogu virtuaalkülastusi loetleti alates septembrist 2013.a.

Virtuaalkülastuste arvu kasvu tagas kodulehtede loendurite lisandumine.

Mitte kõikidel raamatukogudel pole kodulehte .

Raama-tukogu	Laenut-d 2012	Laenut-d 2013	Muutus (+-)
Linna/maakonna rmtk-d	1184091	1165569	-18522
Sh keskrmtk.	84290	98694	+14404

Lasteteenindus:

Laste lugejate arv kasvas maakonnas 658 võrra , külastuste arv kasvas 9519 võrra , laentuste arv vähenes 4529 võrra . eraldi laste virtaalkülastusi ei arvestatud.

Raamatu	Lug-d	Lug-d	Muut	Külast-	Külast-	Muut	Virtuaal	Virtuaalküla	Muutus

-kogu	2012	2013	us(+-)	d 2012	d 2013	us(+-)	külas-d 2012	s-d 2013	(+-)
Linna/maak rmtk	11005	11663	+658	208584	217953	+9369	0	0	0
Sh keskk	915	923	+8	13090	16243	+3153	0	0	0

Raamatukogu	Laenut-d 2012	Laenut-d 2013	Muutus (+-)
Linna/maak rmtk	150802	146273	- 4529
Sh keskk	12323	12532	+209

Ettelugemistunde korraldati kodustele lastele ja lasteaiarühmadele koos meisterdamiste ja joonistamisega. Raamatukogupäevade raames oli populaarne loomamuinasjuttude ettelugemine. Raamatukogudes eksponeeriti laste joonistusi ja käsitööd. Harju Maakonnaraamatukogu võimaldas kooliõpilastel tutvustada isiklikke hobikogusid. Mitmes raamatukogus loodi nn.lugemispesad, mis said õdusateks ajaveetmiskohtadeks väikelastele (Harju Maakonnaraamatukogu).

Toimusid kohtumised lastele kirjutavate autoritega : Mika Keränen Kose raamatukogus, Ilmar Trull Peetris, Kerttu Soans Saue Vallaraamatukogus, Ilmar Tomusk, Jaanus Vaiksoo Anija Valla Keskraamatukogus Kehras, Artur Jurin Kiilis. Raamatukogudes kohtusid lastega kunstnikud Tiia Mets, Viive Noor, muinasjutuvestja Piret Päär.

Koolilastele toimus mitmeid konkursse: fotokonkursid, etluskonkursid, meisterdamisvõistlused raamatute lemmiktegelastest, luulekonkursid, näiteringide esitused jne.

Esimeste klasside lastele tutvustati raamatukogu kasutamise võimalusi ja raamatukoguhoidjate tööd . Tublimaid lapsi lugejaid tunnustati tänukirja, ühise väljasõiduga, ürituse külastusega. Kultuuripärandi aastal oli lastele sisukaid näitusi, raamatutuvustusi . Tihedad koolipäevad, rohked erinevad vaba aja sisustamise võimalused ja huviringid vähendasid raamatukogus laste huvi arvutite vastu.

Raamatukoguhoidjatel on mõtlemisainet, kuidas muuta raamatukogu lastele atraktiivseks ajaveetmise kohaks, kus lisaks raamatute lugemisele saab sõpradega kohtuda, kooliülesandeid lahendada, huvialadega tegeleda. Raamatukoguhoidja peab olema kursis lastele suunatud

kirjandusega, et olla pädev ja veenev kirjandust soovitama, olla lugemiselamuse jagaja ja vahendaja.

Lastega tegelevate raamatukoguhoidjate koolitusel on vajalikud teemad , mis on seotud kirjanduse tundmisega , ideedega, kuidas laste ja noorte mõtlemist ja loovust suunata läbi sõnalise ja käelise tegevuse.

Raamatukogu kultuurikeskusena

Tähistati Ardu raamatukogu 85. , Habaja raamatukogu 95. , Lehola raamatukogu 20. aastapäeva.

Kasvas ürituste (15,2%) ja üritustel osalejate arv (16,4%). Individuaal- ja rühmakoolituste arv võrreldes 2012.a.oluliselt ei muutunud. Suurenes rühmakoolitustel osalenute arv (7.9%).

Kultuuripärandi aasta : raamatukogudes toimus üritusi koostöös teiste asutuste ja organisatsioonidega.

Palju oli temaatilisi raamatute väljapanekuid, suuremaid näitusi : nt.: Soome Instituudi vahendusel „Karvavahetuse aeg. Lapi nüüdiskunst“, Arvo Iho fotonäitus „Aastaring rannatalus“ (Saku Valla rk); Kaljujooniste-teemaline näitus (Harju Maakonnark), „Kultuuripärand – sild mineviku, oleviku ja tuleviku vahel“ (Turba); RMK rändnäitus „Pärandkultuur maastikus“ (Saku, Kurtna); Harju Muuseumi rändnäitus „Hõimurahvaste pööripäev“(Kiili), „Raamat hoiab rahva mälu" (Kuusalu) jms.

Pärandkultuuri õhtul Turba raamatukogus kohtuti Nissi valla kodulooouurija Marje Suharovaga , Laulasmaa raamatukogus oli väljapanek õpilaste kodukohaga seotud uurimustöödest , Saue Linnaraamatukogus oli koostöö kohalike kodu-uurijatega ja Saue Vabadusvõitlejate Seltsinguga, toimusid loengud, mälestusteõhtud jne., Ardu raamatukogus oli kohtumine Marju Kõivupuuga; Viimsi raamatukogus toimusid loengud suguvõsa uurimise teemadel, Vaidas ajaloo töötuba „Minu jälg pärandkultuuriaastas“ ja kohtumine näituse „Jüri Muusikaselts 145“ koostajate Margit ja Mait Eerikuga.

Raamatuesitlused : H . Perensi „Paekivi puudutus „ , H. Seppeli „Illinuku lugu „I. Angerja „Keila roheline pärand“, ERMi koostatud Friedrich Kohtitsky „Päevapildiraamatu“ jt. Harju Maakonnaraamatukogus, L. Mürkheina „Muusika veres, reisimine hinges“, R. Uukkivi „Aruanne. Mälupidid“, R. Vellerind „Sõna mäng“ Jüri raamatukogus ; Ardu raamatukogus „Kõue vald läbi aegade“ raamatukogu 85. juubeli raames.

Muusika- ja luuleõhtud toimusid regulaarselt Paldiski, Loksa ja Loo raamatukogudes. **Kirjandusklubid** tegutsesid Peetri, Maardu Linnaraamatukogus ja laste kirjandusklubi Ardu raamatukogus. Maakonna raamatukoguhoidajate väljasõit toimus Järvamaale, kus tutvuti Paide

Wittensteini Ajakeskuse, Türi Ringhäälingumuuseumi ja raamatukoguga. Harju Maakonnaraamatukogu korraldas ekskursiooni Avinurme Elulaadikeskusse ja Kohtla Kaevandusmuuseumisse. Raamatukogud korraldasid hulgaliselt teatrite, muuseumide ühiskülastusi, tehti koostööd firmaga „Loodusreisid“.

Kohtumised kirjanikega, muusikutega : Roy Strider koos muusik Taavi Petersoniga (Jüri); Mart Johanson (Kaberneeme); Henri Laks, Jürgen Rooste koos muusik Siim Aimlaga ; Tiit Sepp, Ants Nisumaa (Jõelähtme); Vahur Kersna (Aruküla, Raasiku); Paavo Matsin (Harku); A. Jurin (Kiili); Natalja Veeber (Maardu); Adeele Rass, Stiina Prees (Turba); Ilmar Trull (Tabasalu); murdekeeles luuletaja Häniläne (Lagedi); Kristina Ehin (Laulasmaa); Eva Kaun (Kuusalu); Indrek Hargla (Viimsi), Ulla –Lena Lundberg ja Erik Tohvri(Harju Maakonnaraamatukogu)

Kohtumised loovisikutega: humorist Raimo Aas (Raasiku, Jüri rk koostöös Memme-taadi klubiga); ajakirjanik Ene Hion (Viimsi); teadjanaine Mai-Agata Väljataga (Vaida); Soome ajakirjanik Jorma Rotko (Saue Vallark); „Tähekese“ peatoimetaja Ilona Martson (Lagedi); fütoterapeut Tiiu Väinsaar; Harju Muuseumi peavarahoidja Mall Siniveer (Tabasalu); ajakirjanik ja kunstnik Gerbert Tsukker (Loksa); kunstnik Tiia Mets (Jõelähtme); kirjastuse „Varrak“ toimetaja Maarja Kaaristo ja jutuvestja Piret Päär (Jõelähtme), Riina Hein ja Annika Koppel (Harju Maakonnaraamatukogu)

Raamatukogude osa huvitavate ürituste korraldajatena oli märkimisväärne.

Kultuurilise mitmekesisuse edendamisega tegelesid enam suurema venekeelse elanikkonnaga piirkondade raamatukogud (Paldiski, Maardu,Loksa, Kehra , Keila ja Rummu).

Põhitähelepanu oli rahvuskeelse kirjanduse (põhiliselt vene keel) komplekteerimisel. Võrreldes 2012.a.-ga kasvas 2013.a. aasta lõpuks venekeelse kirjanduse kogu 3 %.

Analüüsides mitmekeelse info kättesaadavust täheldasime, et raamatukogude kodulehtedel olev informatsioon on eesti keeles (Kehra, Harju Maakonnark.). Erand on Maardu Linnaraamatukogu koduleht, kus venekeelsele lugejale suunatud informatsioon on vene keelses. Loksa ja Paldiski raamatukogudel puudub koduleht . Venekeelne elanikkond leiab mõningal määral vajalikku informatsiooni vene keeles kohalikest ajalehtedest (Loksa, Keila). Kohalike omavalitsuste info on valdavalt eesti keeles.

Raamatukogud korraldasid erinevatele rahvusrühmadele suunatud või erinevaid rahvuskultuure tutvustavaid üritusi.

Tähelepanu väärib Maardu Linnaraamatukogu, kus põhiliselt venekeelses keskkonnas toimides tutvustati põhjalikult eesti kirjandust ja kultuuri.

Harju Maakonnaraamatukogu Keilas tegi koostööd Soome Instituudiga rändnäituste eksponeerimisel . Koostöös Põhjamaade Nõukogu Eesti esindusega toimus Keilas kohtumine

soome-rootsi kirjaniku, 2012.a. Finlandia kirjandusauhinna laureaadi Ulla Lena Lundbergiga . Näitusealast koostööd tehti Ukraina Eesti Kultuuriseltsiga.

2013.a. oli Harju Maakonnraamatukogul viljakas koostöö ühisürituste korraldamisel vene õppekeelega Keila Ühisgümnaasiumiga .

Kokkuvõte

- Raamatukogud korraldasid 2013.a. erakordselt palju huvitavaid üritusi. Väga oluliseks peeti kogukondlikke väärtusi ja tegevusi., põlvkondade sidusust. Külastuste arvu kasv näitas, et elanikud eeldavad raamatukogult lisaks teavikute laenutamisele kogukondlikke ühistegevusi .
  Kogukondlikule koostööle pöörati tähelepanu raamatukogude üritustel kohtadel ja Harju Maakonnaraamatukogu poolt korraldatud vabariiklikel X lasteraamatukoguhoidja ja XIII maaraamatukoguhoidja päevadel.

- Raamatukogud tegelesid erinevate rahvusrühmade kultuuri tutvustamisega raamatukogu üritustel ja samuti eesti kultuuri tutvustamisega erinevatele rahvusrühmadele nende kaasamisega raamatukogude tegevusse. Lõimumine on märgatav laste ja noorte kaasamises venekeelse elanikkonnaga piirkondades. Tähelepanu tuleb pöörata sihtrühmade mitmekeelsele teavitamisele raamatukogude ettevõtmistest .
- Märgatav oli koostöö tihenemine eri rahvuste kultuuriseltsidega .
- Raamatukogudel oli esiplaanil lastele ja noortele suunatud tegevus . Kohtadel tehti koostööd koolide ja koolieelsete lasteasutustega, noorte- ja sotsiaalkeskustega. Maakonna rahvaraamatukogudest asuvad koolihoones või koolieelse lasteasutuse hoones 24 raamatukogu, mis on koostööd soodustav tegur.
- Rahvaraamatukogud tegelesid e-raamatu tutvustamisega : (Maakonnaraamatukogu koostas infolehe , toimus Digari koolitus, tutvustati e-lugerite võimalusi). Täheldati vähest kasutajapoolset huvi, põhjusena toodi vajaliku riistvara puudumist nii kasutajal kui raamatukogul. Raamatukogud tutvustasid e-raamatute tasuta kasutamise võimalusi.
- E-raamatu ja digitaalarhiivide teemal on 2014.a. oluline raamatukoguhoidjate koolitus nende kompententsi tõstmiseks.
- 2013.a.Urrami raamatukogustatistikat hindasid raamatukogud ebatäpseks üleminekuperioodil tekkinud tõrgete ja probleemide tõttu. 2014.a. tuleb Urania Com-l kõik probleemid kõrvaldada.
- Raamatukogude IT riistvara vajab paljudes kohtades uuendamist, seda nii töökoha- kui kasutajaarvutite osas. 2014.a. on raamatukogud kavandanud arvutite ostmist ja rentimist olenevalt eelarve võimalustest.
- Personalikoolitusel osalemist takistas koolituskulude vähesus või puudumine eelarves. Kasutati võimalust osaleda tasuta koolitustel, teemapäevadel.
- Regionaalsed muutused avaldasid mõju raamatukogude tegevusele (elanike arvu vähenemine, muudatused koolivõrgus, väljaränne, välismaale tööle siirdumine jne.)

- Raamatukogud tegid jätkuvalt koostööd kohalikul ja maakonna tasandil teiste raamatukogudega (üritused, RVL), piirkondade haridus-ja kultuuriastustega, mittetulundusühingutega. Koostöös nähti piirkonna arengu ja püsimajäämise võimalust.

MASLENITSA

28. veebruaril varahommikul alustas rahvatantsurühm Saue Kägara, mina kaasa-arvatud, kolmepäevast kultuurireisi Pihkvamaale, külakostiks kaasas hulk kauneid tantsulugusid. Mäletamist mööda käisin sealkandis 1970 ndatel aastatel, kui klassiekskursioon viis Petseri Mihhailovskojesse.

Esmane sihtpunkt oli ka nüüd Venemaa üks tuntuim palverännakute paik Petseri mungaklooster. Algselt asus klooster koobastes, mille järgi on koht ka oma nime saanud. Kloostri territooriumil on üksteist kirikut, palved pole siin vaikinud ainsalgi päeval. Riietume pikkadesse seelikutesse ja pearättidesse ning kõnnime kloostrisse sealset elu vaatama. Petseri kloostris üks vaatamisväärsus on vana kellatorni, mis on ehitatud 16. saj. ja kus kellad paiknevad kahel korrusel – alates mitmepuudastest hiiglastest kuni pisikeste täitekellukesteni.

Suundume edasi Pihkvasse. Pihkva jõe kaldail asuv Pihkva on vanimaid linnu Venemaal. Esmakordselt mainitakse linna kirjalikes ürikutes 903. aastal, mil siin olevat toimunud vürst Igori ja legendaarse Olga pulm. Paljud ajaloolased peavadki Pihkvamaad vürstinna Olga kodupaigaks. Juba 10. sajandil ehitati Pihkvasse esimene Püha Kolmainu katedraal, millest saab kogu Pihkvamaa sümbol. Pihkva oma 200 000 elanikuga on meie mõistes suur linn - laiad tänavad ja alleed, rohkesti uusi suuri maju, suvel kindlasti palju rohelust. Keset linna seisab endiselt Lenini kuju. Kreml on hästi restaureeritud, korras, puhas. Eriti ilus oli õhtul vaade sillalt valgustatud Kremlile.

Laupäeva hommikul asusime teele suure vene poeedi Aleksandr Puškiniga seotud paikadesse. Kohalik giid tutvustas meile looduskaunis kohas asuvat Mihhailovskoje mõisa. Saime põhjaliku ülevaate Puškini loomingust ja tema lühikeseks jäänud elust, sekka kuulsime kauneid luuletusi giidi ette kantuna. Mõis on hästi restaureeritud, palju on alles Pushkini-aegseid esemeid, maale ja mööblit. Mõisa ümbrus- pargid, alleed ja tiigid on hästi korrastatud.Vaated ümbrusele on tohutult avarad ja lummavad.

Järgmine peatus oli Pushkinskije Gorõ, kus asub Svjatogorski klooster mäe otsas, mille jalamil on Pushkini skulptuur ja kloostri kõrval tema haud.

Reisi kõige südamlikumaks kogemuseks kujunes aga käik kohalikku talurahvamuuseumi, kus võõrustajad meid juba ootasid ja kui kalleid külalisi tervitasid. Saime osa suurest vastlapeost ehk maslenitsast. Maslenitsa ehk võinädal eelneb õigeusu kiriku kõige suuremale, ülestõusmispühade eelsele paastule. Endistel aegadel kestsid pidustused terve nädala, igale päevale oli ette nähtud kindel tegevus. Meile etendati seda terve nädal väga meeleolukalt kahe tunni jooksul ja loomulikult meie osavõtul. Igal võinädala päeval on oma tähendus ja omad kohustuslikud kombetalitused. Võinädala peamine atribuut on pliinid, sest vanad venelased uskusid, et koos ümmarguste pliinidega, mis sarnanevad nii väga päikesega, ammutavad nad endasse osa päikese soojusest. Ka meid kostitati pliinide, moosi ja kuuma teega. Lõpuks oli meie tantsijate kord võõrustajatele omi tantse õpetada.

Tagasiteel Pihkvasse põikasime muinaslinna Ostrovisse. Linnasüda on väike saareke Velikaja jõe kahe haru vahel. Linna vaatamisväärsus on 1853. aastal ehitatud unikaalsed ja omapärased

ahelsillad, mille avamisel osales tsaar Nikolai I. Praegu aga tundub, et elu selles väikelinnas on nagu seisma jäänud.

Pühapäeva hommikul tegime väikese linnaekskursiooni ja suundusime Mirožki kloostrisse, mille rajas 12. sajandil isa Nikolai. Kloostrikompleks oli väike, ajaloolisest linnasüdamest pisut eemal, kahe jõe ristumiskohal. Kloostri territooriumil oli 2 kirikut – üks pärines 12., teine 17. sajandist. 12. sajandi kiriku interjöör oli üleni kaetud freskodega. Kloostri iseärasuseks loetakse seda, et see ehitati kohe kivist.

Edasi kulges meie reis juba ilmalikku rada mööda. Tunnike kaubanduskeskuses Lenta, kust saime koju külakosti kaasa osta ja siis algas sõit juba kodu poole.

Teele jäi veel Irboska, väike linn, mille rajas 862 aastal Truvor, kelle nimi viitab viikingite päritolule. Nestori kroonika järgi asus siia 862. aastal varjaagi vürst Igori vend Truvor, et valitseda siinseid hõime. Kõrgendikul valitseb ümbruskonda kivilinnus, selle renoveerimist alustati 2012 suvel. Linnuse juures on ka Nikolai kirik (15. saj), kus peetakse praegugi jumalateenistusi. Algselt oli kindlus ikka kivist ja puust. Jaroslav Tark ehitas selle kivikindluseks. Irboskal olid sidemed Tartu, Viljandi ja Novgorodiga. Tartusse viidi lina, mett ja karusnahku, vastu saadi soola, maitseaineid ja kuivatatud puuvilju. Viimastel aastatel on linnas palju restaureeritud, et muuta see turistidele atraktiivsemaks. Maslenitsa puhul oli Irboskas suur laat kultuuriprogrammiga. Meiegi olime esinema palutud. Esinemine võeti väga soojalt vastu: kõlas vägev aplaus ja ergutushüüded. Meie tantsijad kaunites rahvariietes mõjusid pilkupüüdvalt. Jälgisime ka kohalike esinejate etteasteid ning Mikitamäe setode esinemist.

Kahjuks sai see pidu läbi ja algaski tagasisõit. Järgnesid formaalsused Vene piiripunktis. Kottide ettenäitamine ja siis me olimegi taas kodumaal. Koju jõudes saime aru, et küll siin Eestis on ikka hea ja mõnus elada.Millised siledad teed! Millised hoolitsetud majapidamised!! Jäi kõlama mõte, et veetsime kolm väga huvitavat ja meeldivat päeva. Saime teada palju uut vene kommetest, kogesime naabrite külalislahkust. Jäime kõik reisiga rahule.

Marika Salu Saue Linnaraamatukogu

MIHHAILOVSKOJE

Jõe kaldal üsna omaette

massiivne häärber vaatas vette

mäe tuulevaikse varju all.

Kõik lokkas, luhtas. Kaugemal

käis kari üle rohumaade:

siit paistsid külad, põllud, veed,

suur metsik aed ja puiesteed…"

Nii on ümbruskonna maalilisust sõnades väljendanud A.S.Pushkin oma värssromaanis „Jevgeni Onegin". Ja tõepoolest: just sellisena ilmubki külastajate ette suure vene poeedi kodukoht. Puškini vaarisa Abram Petrovitš Hannibal sai sealsed maad keisrinnalt teenete eest kingituseks. Hannibal

pärandas need poeg Ossipile, kes lasi ehitada härrastemaja ja rajada pargi. Edasi läksid valdused omakorda tütar Nadeždale, suure kirjaniku emale.

Puškin viibis Mihhailovskojes korduvalt. Ka pärast seda, kui ta oli siin väljasaadetuna veetnud 2 rasket aastat, tuli poeet ikka jälle tagasi Mihhailovskoje metsadesse, parkidesse ja aasadele. Siin valmis suur osa tema loomingu paremikust. Kauni pargi rajas mõisahoone umber Pušini vanaisa. Säilitatud on ka nn Anna Kerni allee Sellesse ilusasse ja tarka naisesse oli Pušin mõnda aega sügavalt armunud

1911. aastal avati Mihhailovskojes esimene Pušini muuseum, 1998–999 toimusid ulatuslikud restaureerimistood.

Marika Salu Saue Linnaraamatukogu

EMAKEELEPÄEV: KEELE VÄGI JA METSA VAIM. VALDUR MIKITA „LINGVISTILISE METSA“ AINETEL. 14. MÄRTSIL RAHVUSRAAMATUKOGUS.

Emakeelepäeva tähistati juba 12. korda. Seekord oli üritusest ka veebiülekanne, seetõttu olid esinemised vaheaegadeta ja üsna intensiivsed. Avasõnad ütles Rahvusraamatukogu direktor Janne Andresoo, rõhutades, et seni, kui on eesti keeles loojaid, on ka keel elujõuline.

Kirjaniku ja looduse jälgija Vladislav Koržetsi teema oli: „Kas loodus teeb keeletuks?“ Tema meelest ei ole kõik asjad mõõdetavad, kuigi võib olla teaduseusku. Sõnajõud võib muutuda juhitamatuks. Ja tahame uskuda, et meil on hing ja et ka metsal on hing. Kuigi mõnel inimesel on tunne, et ta ei tunne ennast metsas hästi, ei teki osalustunnet.

Kirjanik ja pärimuskultuuri uurija Veronika Kivisilla arutles perifeerse ja pööningukirjanduse teemal. Tema meelest on kadumas koduraamatukogud. Raamatupoes riiulite ees seistes võib tekkida äng kogu seda paljusust hoomata. Palju avastamist saab suvelugemisest, kui sukelduda vana

talumaja või suvila pööningule kogutud vanemasse kirjandusse, eriti kui on aega süveneda, aga seda on siiski rohkem puhkuste ajal. Perifeerseks kirjanduseks võib pidada kirjandust oma geograafilise asukoha mõttes, sellel on tasakaalustav mõju ülejäänule. Huvitav on süveneda murdeluulesse, mõne luuletuse Kaplinskilt, Kauksi Üllelt jt.luges ka Veronika.

Folklorist Marju Kõivupuu rääkis oma käigust Budapesti Ülikooli, kus õpetatakse ka soome-ugri keeli. Seal tutvustas ta Valdur Mikita raamatut „Lingvistiline mets“, mis jäigi kingitusena sinna, kuna huvi oli suur. Raamatu teine pealkiri on: tsibihärblase paradigma. Murdest eesti keelde pannes on see linnuke linavästrik, kelle folkloorne tähendus võiks olla umbes selline, et ta oma hännaga pühib minema talveriismed ja vabastab jõeveed. Marju Kõivupuu meelest Valdur Mikita usub metsa. Küsimus: mis on see, mis meid minevikust kõnetab? Marju Kõivupuu pakub oma mitmekihilisuse tõttu pärandisümboliks turbasammalt.

Muusik Jaak Johanson jutustas, mis tundeid tekitas temas Valdur Mikita raamat. Alustades lugemist tekitas tekst niipalju omi mõtteid, et raske oli edasi lugeda. Ta tõmbas paralleele kunagiste käest-kätte levivate Alliksaare ja Masingu tekstide mõjuga. Tekstid aitavad tekitada rõõmutunnet. Jaak Johanson avaldas mõtte, et vanasti kõige tähtsamad tekstid levisid lauldes regilaule. Jaan Tootsen, „Ööülikooli“üliõpilane lisas, et Vahur Mikita tekst ei ole selline, mida saab pikalt järjest lugeda, sest avab teised kanalid ja tekitab eluvaimustust.

Kirjanik ja semiootik Timo Maran avas raamatu mitmekihilisuse, kus narratiiv on hüplik. Ta ei usalda kriitikat, kuna see standardiseerib. Hea raamat ei vaja lisaselgitamist. Eestlased ongi metsausku ja korilust võib vaadelda kui eluviisi. Tema soovitus: parem minge ise metsa, et saada oma metsakogemus.Teadmised metsa kohta on evolutsioonilised, looduse tajumine on vaikiv teadmine. On objektid, mida ei pea lõpuni selgitama, neil on inspireeriv mõju inimesele.

Lõpuks sõna saanud kirjanik Valdur Mikita nentis, et pole vahet, mis sõna valid, kõik oleks nagu sünonüümid. Tema meelst rääkisid kõik ühest ja samast asjast. Arutleti ka, kas teost oleks keeruline tõlkida. Ilmselt oleks raske edasi anda sõnastamatuid mõtteid ja teistsugusust. Kirjanik ise lisas, et kui tõlkida, siis haldjate keelde.

Lea Mäeste Harju Maakonnaraamatukogu

KOSE RAAMATUKOGUS TÄHISTATI 106 TEGEVUSAASTA ALGUST

21.märtsil 1908 a. kinnitas kuberner Eesti Rahvahariduse Seltsi Kose Haruseltsi raamatukogu asutamise otsuse. Raamatukogu asus Kose teemajas, juhatajana alustas tööd Kuivajõe vallakirjutaja Tõnis Hommik. 1925.a. arvati Kose Raamatukogu avalikkude raamatukogude võrku ning hakkas saama Haridusministeeriumi poolt toetust.

Raamatukogu asukohad on nende aastate jooksul olnud mitmel pool alevis. 2013 aastal kolis soliidses eas raamatukogu Kose Kultuurikeskusesse Hariduse tänaval. Raamatukogu on muutunud Kose valla raamatukoguteeninduse keskuseks.

Tähistamaks raamatukogu 106 tegevusaasta algust korraldati mitmeid üritusi – perepäev, tänuüritus lugejatele, kolleegi päev.

Perepäeval etendati lastele Teoteatri näitlejate poolt H. Männi kirjutatud luuletuse "Linalakk ja Rosalind" põhjal koostatud näidendit. Martsipani voolimise töötoas juhendas Diana Mihkelsoo valmistama kauneid ja magusaid kingitusi.

Tänuüritusele olid kutsud lugejad, kes austavad ja hindavad raamatuid ning, kes on raamatukogu sagedased külastajad. Raamatukoguhoidjad jagasid lilli, tänukirju ja meeneid. Meelelahutust pakkus Kose Pasunakoor Olev Roosa juhatamisel. Joodi kohvi ja söödi sünnipäevatorti.

Kolleegi päeval külastas Kose Raamatukogu 45 maakonna raamatukoguhoidjat. Tutvuti nii kultuurikeskuse kui ka raamatukoguga. Nõupidamislaua ääres jagati kogemusi raamatukogude ühendamisest. Meie maakonnas on ühtse juhtimise alla viidud raamatukogud lisaks meie vallale ka veel Kuusalu, Anija, Jõelähtme vallas. Ühiselt leiti, et selline ühendamine on ennast igati õigustanud.

Aprillis ootame kõiki huvilisi kohtuma ettevõtjast kirjaniku Avo Kulliga. Üritus toimub 10. aprillil algusega 18.00 Kose Kultuurikeskuse väikeses saalis.

Kohtume raamatukogus!

Sirje Bärg Kose raamatukogu

Maaraamatukogude sektsioon algatas tunnustuse staažikatele raamatukoguhoidjatele.
Kolleegi päeval tänasime Harjumaa staažikaid pühendunud raamatukoguhoidjaid. Kohal olles said tänukirja Taie Saar, Heljo Järvelaid, Marika Salu, Reet Raudkepp, Sirje Bärg, Aita Tammeorg, Ille Piibemann, Aita Orav, Urve Liivrand. Tunnustuse said veel Maie Sepp ja Helle Keerma.

Täname kolleegipäeval võõrustanud Kose raamatukogu, maaraamatukogude sektsioonist Ülle Siskat. Rõõmu tegi lahke vastuvõtt Kostivere, Alavere, Kehra raamatukogus.
Tänu sisuka ettekande eest: Tiina Nõlvak Anija Valla Keskraamatukogust, Kersti Laanejõe Jõelähtme Valla Keskraamatukgust, Sirje Bärg Kose raamatukogust.

Sünnipäevaõnnitlused talvistele sünnipäevalastele !

Vabadus pole kevadõhk
kuumab ja lainetab meie ümber
sellel viimase lume sulamise pühal
kui lepaurvad
on kollasest tolmust rasked
ja maa on veest raske
ja silmadel on valguse paljusest raske
kui rõõm
tuleb ja kihutab
käed lahti mäest alla
lõoke kukub läbi õhu
kui taevas
haarab meid oma täiuslikku tühjusesse
mille värvidel pole nime
sinine sinine sinine
tuhat korda kõik
erinevate tähendustega aga
kulu ja muld
lõhnavad nagu esimest korda elus
ja männid
löövad kohisema
kui äkki
tuleb merelt jääkülm niiske tuulehoog
ja mändide ladvad õõtsuvad taevas
otsekui keset suurt kurbust
sest vabadust pole

Tõnu Õnnepalu

Tänu kõigile, kes aitasid kaasa infolehe valmimisele ! Päikselist ja toimekat kevadet!

Infolehe pani kokku Lea Mäeste, Harju Maakonnaraamatukogu